

Тарас Шевченко

РЕВЕ ТА СТОГНЕ ДНІПР ШИРОКИЙ

Реве та стогне Дніпр широкий
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма.
І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав, –
Неначе човен в синім морю,
То виринав, то потопав.
Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясень раз-у-раз скрипів.

Здивовані квіти

Сю ніч зорі чомусь колючі,
як налякані їжачки.
Сю ніч сойка кричала в кручі,
сю ніч ворон сказав: "Апчхи!"
Сю ніч квітка питала квітку:
— Що ж це робиться, поясни?
Тільки вчора було ще влітку,
а сьогодні вже восени!

Красива осінь вишиває клени...

Красива осінь вишиває клени
Червоним, жовтим, срібним, золотим.
А листя просить: – Виший нас зеленим!
Ми ще побудем, ще не облетим.

А листя просить: – Дай нам тої втіхи!
Сади прекрасні, роси – як вино.
Ворони п'ють надкльовані горіхи.
А що їм, чорним? Чорним все одно.

ОСІНЬ, ОСЬ ВОНА, ОСІНЬ

ВЖЕ БРАМИ ЛІТА ЗАМИКАЄ ОСІНЬ...
Задощило. Захлопало. Серпень випустив серп.
Цвіркуни й перепілочки припинили концерт.
Чорногуз поклонився лугам і садам.
Відлітаючи в Африку, пакував чемодан.
Де ти, літо, поділось, куди подалось?
Осінь, ось вона, осінь!
Осінь, ось вона, ось!
Осінь брами твої замикала вночі,
погубила у небі журавлині ключі.

Плесо

Люблю я заглядати в плесо,
Очима досягати дна.
Там шука блискає, мов лезо,
І погляд мій перетина.

Одначе я дивлюся знову:
А що там глибше, що на дні?
Діряву місяця підкову
Я бачу в синій глибині.

Це дивина: вода прозора,
По дну застелена блакить,
І шука – мов ракета сора,
Яка до Місяця летить!..

Павличко Дмитро

СИНИЦЯ

Синичка дзьобала сало,
Прив'язане до вікна,
А потім сала не стало,
Та все прилітала вона.

На скрипці грала під хатою,
Але не просила їди,
Бо стала сама багатою –
Минулися холоди.

І з вдячності вона грала,
Неначе скрипаль-корифей.
А хата їй відповідала
Щасливим сміхом дітей

Яблуко

На галузці яблуко висіло;
Каменем я кинув — перебив
Гілочку, аж серце заболіло:
І навіщо я таке зробив?

Не подумав. Лютий недотепа.
За добро я розплатився злом.
І стоїть коло дороги щепи,
Наче птах з підстреленим крилом.

Яблунько моя зеленокрила,
Може, ти й заплакала тихцем.
Ти для мене яблуко вродила,
Я ж у тебе кинув камінцем!

Засихає перебита галузь
І в душі горить, немов батіг
Совісті, а яблуко зосталось,—
Мій важкий, хоч недостиглий гріх.

ЧУДОВИЙ ДНІПРО *Микола Гоголь .(Переклад Максима Рильського)*

Чудовий Дніпро у тиху погоду, коли вільно і плавно мчить крізь ліси й гори повні води свої. Ані ворухнеться, ані загуркотить. Дивишся і не знаєш, іде чи не йде його велична широчінь, і здається, неначе увесь вилитий він із скла і неначе блакитний дзеркальний шлях, без міри в ширину, без кінця в довжину, плине і в'ється по зеленому світу. Любо тоді й жаркому сонцю глянути з височини і опустити промені у холод скляних вод, і прибережним лісам яскраво відбитися у водах.

Зеленокудрі! Вони припали разом з польовими квітами до вод і, схилившись, дивляться у них — і не надивляться, і не намилуються світлим образом своїм, і посміхаються до нього, і вітають його, киваючи гіллям. Всередину ж Дніпра вони не сміють глянути: ніхто, крім сонця й блакитного неба, не дивиться туди. Мало який птах долетить до середини Дніпра. Розкішний! Нема рівної йому ріки на світі.

ОПИС ЛІТНЬОГО ВЕЧОРА .Марко Вовчок.

Надійшов теплий тихий рожевий літній вечір. Ось гаснуть уже останні промені сонця, і землю поволі обгортає нічна пільма і прохолода. Небо вкривається безліччю зірок, а згодом і місяць випливає над обрієм.

Як гарно буває в такий тихий нічний час плисти річкою на човні! Дивишся вгору - там світять тобі зорі. Глянеш униз, на воду, і там світять тобі зорі.

Вгорі пливе місяць, і під тобою пливе місяць. Тихе плесо ріки, наче велетенське люстро, відбиває в собі всю небесну далечінь.